

ARADUL

Nu epoca de copilărie solicită jocul, ci necesitatea jocului.

G. Antonescu.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

ARAD, Str. Eminescu nr. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«

Apare de două ori pe săptămână.

A BONAMENTE:

Pentru particulari:	IRAN	Pentru autorități și instituții
200 Leri	500 Leri	1 An
100 : :	250 : :	6 Luni
50 : :	130 : :	3 Luni

In străinătate dublu.

Centenarul

I. Popovici-Desseanu.

Comemorarea memoriei

luptător arădan ca reamintirea faptelor sale politice și culturale erau o datorie sufletească din partea acestei generații care a realizat un ideal național în care și Desseanu și el au crezut fanatic.

Înăștarea luptei lui naționale este necesară, pen-

tru de dincolo de moarte

ne dă acest imperativ ca-

goric al solidarității româ-

ni pe care trebuie să-l

măm și astăzi. Astfel, cu

adunarea adunării dela 1872,

aici, din Arad, adunare

e dus la concentrarea Ro-

mânilor din părțile vestice

Transilvaniei, Ioan Po-

povici Desseanul ca preșe-

ntre al „Conferinței națio-

nale“ a votat această moțiune

un memento pentru pos-

abilitate pe care o îndeamnă

în zilele de bine cu cari

binecuvântă, după a noas-

ă credință, Dumnezeul părin-

tor nostru, să nu uite și

nu slăbească din această

înțelegere sfântă, ce noi as-

em în zilele de îspilă o afir-

ăm în fața contrarilor noștri

o sigilă cu îmbrățișările

noastre“.

Admirabilă și dărză a-

stă credință fanatică din

zile de îspită“ în bi-

ndă ideii naționale. Si, a-

știri de acest optimism vi-

uos, cobraoră-se în sufletul

conștiință acestei so-

lidări naționale, de care,

pe atunci, ca și astăzi, avem

nevoie.

În al doilea rind, prin ac-

ția lui ca asesor consis-

tial, I. Popovici-Desseanu

înțeles necesitatea orga-

naște scolare, sub

Bisericii, ca singura

rezistență de rezistență na-

țională în fața acțiunii ma-

nerizatoare ce începuse să

afirme tot mai puternic.

șportul lui pentru înfiin-

țarea unei Școli mari române

de vîcavent. Prin această

universitate pe care o plă-

re el, voia să facă din

central cultural al în-

regiuni de vest, dela

Vâmureș și până în Banat,

precum era și centrul

litic. După Unire s-au rea-

șit pe rând, aşa cum le

ședecase el pentru Arad,

Academia de drept dela Ora-

șa Academia teologică din

Scoala Politehnica

din Timișoara.

Prin această directivă cul-

o, ca și prin aceea po-

I. Popovici Desseanu

inimile noastre și co-

lorarea lui aparține nu

Aradului, ci, în pri-

rând întregii regiuni de

țării.

Ed. I. Gădănescu.

UN APEL AL GUVERNULUI

Manifestul primului-ministrului adresat țării

D. prof. N. Iorga, președinte

consiliului, a dat eri ur-

mătorul manifest:

Către toți români!

Ca mai toate țările, România se găsește înaintea unei crize economice mondiale și a unui minus de venituri care cere imperios reducerea cheltui-

lilor Statului

In față acestei greutăți

un guvern fără caracter

de partid e sălăt a face

reduceri dureroase pentru

toată lumea.

In asemenea condiții li-

nștea cea mai perfectă e

cea d'intâi datorie cetă-

tenească și oricine se a-

bate de la dânsa face un

păcat față de țară.

A chema întruniri în care

să se ajute dureri pe care

nimeni nu le poate alina

cu totul, și face un sprin-

țijn politic dintr-o nenoro-

cire a lumii întregi e ceia

ce nu putem îngădui.

Oricine va înțelege că,

păstrând partidelor care

sunt răspunzătoare drep-

tu de întrunire, nu putem

îngădui adunări din care

se aruncă focul în țară.

Decât nevinovați să pă-

timească mai târziu, mai

bine astfel de oameni

ușori să fie impiedicați

încă de la început să facă

rău.

In același timp ziarul, care trebuie să lumineze cinstiță asupra nevoilor noasire și să îndemne lumea la încredere, se folosește de puterea slovei tipărite ca să ajute și el împotriva unui guvern care nu e decât în slujba credincioasă a țării chemată de Majestatea Sa pentru o jefuță grea de fiecare clipă.

Inainte de a lua măsuri care ar putea să ajungă necesare și în dorința de a păstra libertatea scrierii, deși îi recunoaștem primejdia, rugăm lumea să nu credă în născocirile unor oameni înveniți cărora nu li pasă ca totul să se prăbușească numai ambiația lor să fie multă.

Fiți încordanți cu toții că guvernul n'are nici mai puțină minte nici mai puțină inimă decât altele, că nimeni nu e pregătit astăzi să ia o adevărată răspundere înlocuindu-l și dați dovadă încă odată că poporul nostru are insușirile de bună chibzuială și de răbdare în jertfă, care l'a ajutat să treacă prin vremuri mai grele.

In numele guvernului.

M. Iorga

Președintele Cons. de Ministeri

Cronica Externă.

Vizita d-lui Grandi în Statele-Unite.

Dină recență vizită pe care a făcut-o premierul francez în America, dl P. Laval, la scurt răstimp a urmat și aceea a d-lui Grandi, ministrul de Externe al Italiei, care deosemenea a fost primit la Casa Albă de către președintele Hoover. La ordinea zilei au fost tot acutale probleme: ale d-zarmării și a datorilor de război.

In afară de aceste vizite transatlantice, au fost în această toamnă pe rând pleciările premierilor Statelor apusene și ale ministrilor de Externe dela o capitală europeană la alta. S'au uitat pentru un moment antagonismele de rasă și naționale în fața imperativelor categorice ale crizei economice. Greutățile mari economice și financiare, cu urmarea lor inevitabilă care e criza socială au apropiat Statele nu numai din Europa, ci și din America, mai mult decât toată bună-voința oratorică dela Geneva.

In plătit în contul datorilor de

război către Statele Unite, suma de 320.230.000 lire sterline, și a primit, în schimb, 71.200.000 l. st.

La Paris

să deschis adunarea Societății Națiunilor pentru ca să găsească o aplanare a conflictului chino-japonez pentru Manchuria. Japonia a acceptat în principiu constituirea unei comisiuni de anchetă care să cerceze la față locul situației. China amenință însă cu apropiatii retragere din Societatea Națiunilor, dacă soluțiunile adoptate nu o vor satisface.

Deocamdată războiul continuă în Manchuria, proclamată independentă, și Japonia ocupă punctele strategice care să le asigure pozițiunile deja cucerite.

Situatia în Rusia Sovietică.

Situatia din Rusia sovietică este extrem de critică. Rusia a fost silită să renunțe pe rând la toate proiectele ei de luptă

PENSIONARI.

In freamătul de griji, ce stăpânește preocupările în general, soarta acestora balanșeză profund și totdeauna aparte: Sunt cel cu datoria implituită și cu forțele epuizate. Obisnuți cu toate obstacolele ce se înălță într-o carieră, taciturni și

poate îngăduitori în tabilelor consecinți, se resimnează privind cu capetele păcate în suspine lungi și evocatoare de tristețe. S'a reținut într'o vastă

scurgere de timp cotizații, în raport cu venitul fiercaruia, prin aceasta să alimentează fondul pensiilor, amăglindu-i de

Pentru Școala practică.

Activitatea practică în formarea caracterului.

Lucrările practice au fost introduse în școlile noastre de către actuala guvernare. Acest fapt a stârnit o mulțime de discuțuni. Unii susțin părerea că omul trebuie judecat după principiile și intențiile de cari e însușit, alții că trebuie să-l judecăm după fapte, adică după putința de a executa principiile, de a trece dela idee la acțiune.

Sistemul bazat numai pe principiile și idei a stăpânit educația în trecut, prin care se înținea la formarea caracterului moral, scopul ultim al educației.

Este meritul lui Herbart de a fi afirmat cel dintâi că învățatura trebuie să fie un mijloc pentru formarea caracterului, care este rezultatul unei voințe consecutive, perseverente unitare. Caracterul se impune tuturor impresiilor venite din afară, pe care și le subordonează. Caracterul constă în aceea ce vrea un om, comparat cu aceea ce nu vrea. Caracter poate poseda și omul rău, imoral încrucișat se conformă continuu acelorași principii, caracter moral însă nu poate fi atribuit decât aceluia care posedă o voință constantă și consecutivă corespunzând ideilor morale.

Caracterul este desăvârșit atunci când voința și putința sunt egale. Mai multă putință decât voință duce la brutalitate, mai multă voință decât putință duce la slabiciune.

Trebue deci să procurăm elevilor ocazia de a se manifesta, să le dăm posibilitatea activității practice.

Aceste constatări ale lui Herbart au fost întărite în zilele noastre de psihologia modernă, care corespunde tim-pului nostru, care ne cere activitatea practică, nu se preocupa atât de idei și sentimente, cât de fapte.

Activitatea noastră este determinată de Imaginea, icoana faptelei trăite.

Cum va proceda școala la cultivarea acestor imagini?

Școala trebuie pusă în legătură cu viața, știința cu activitatea, deci la educația teoretică trebuie să adăugăm o educație practică, la clasele de curs trebuie să adăugăm grădinile, atelierele, laborato-riile școlare.

Acestea au darul de a desvolta manifestarea liberă a forțelor individuale.

Dacă observăm copilul, activitatea lui de căpătenie este jocul, a cărui valoare este mai mult în activitate ca atare, decât în rezultatul ei. „Este mai intensă plăcerea ce simte copilul în fața unei păpușii pe care a făcut-o el din cărpe, decât în fața unei păpușii cumpărate. În primul caz își manifestă forța lui psihică și fizică, iar păpușă e opera lui proprie, de aceea el vine multumit să ne-o arate: uite ce-am făcut eu!“ (G. Antonescu).

Aproape tuturor instinctelor le corespund jocuri. Pisoilul sare asupra hârtiei, după cum pisica sare asupra șoarecelui. Jocul servește la întărirea și întrebunțarea sigură și exactă a forțelor disponibile, el desvoltă funcțiunile sufletești. Pentru aceasta în ţările mai civilișate, cum este Anglia, jocul ocupă o bună parte din viața școlarilor din cursul primar, însă jocul organizat, căci pe lângă cele spuse mai sus, jocul ne ajută și la cunoașterea individualității copilului, căci jocul este o manifestare liberă a forțelor. Copil ne desvelesc în joc judecata, voința, sentimentele forțelor lor fizice.

Dela joc se trece apoi la activitatea școlară propriu zisă, despre care vom vorbi în următorul vîlitor.

Prof. V. Popescu.

Roș Arsenie, fruntaș în satul lui,
vine 140 Klm. pe jos la Arad și nu poate intra la tribunal că i s'a stricat „pecieta“ pe drum.

Arălare anahronică a lumii tracice, de mult apuse dar care mai stăruie să dăinuiască încă prin văgăunile Bihării; îl zăresc pe Roș Arsenie propt în bâlă înaintea Cafenelii orășenești.

Deși, pe-acasă poartă voinește povara celor 70 ani — și ca vânător îscusit, încă e spaimă „jigărăilor“ — îslowitz de drumul lung și vremea rea; aci, înfățișează icoana vie și suferinții unui neam de oameni ursuși să rămână pe veci neînțeleși și nebăgați în seamă.

Abia mai are viață în el, căci de trei zile și trei nopți vine într-o prăpicioase și sloală cu vînt. De sub „clopuș“ diformat conic î se revârsă până pe umeri pletelei nînse, încâlcile și aburind de umezeală.

Peste cojocul de miel și „țun-dra“ lungă de lână, tărește o enormă „bundă“ din blana alor cinci berbeci, pe care și într-o cu floacele înafară, că să se scurgă mai ușor apa de pe ea. În picioare poartă străvechea încălțămintă, însă nu mai mult din piele de bou; ci — tristul și unicul semn de civilizație — niște greoae și

insalubre opinci moderne, confecționate din cauciucul pneumaticelor uzate de automobil, pe care și le-a umplut cu obiectele vechi făcute de murea lui din fior de cânepă.

Roș Arsenie a Vârvarii din comună Lazuri, nu se numără printre codașii satului Robust și pieros ca cremenea, poartă încă în spate urme de colții ursului. În tinerețea lui a ținut, nu odată, lupă dreaptă cu fieră, pe care răpunând-o, îi plăcea să o propească în patru bâtele capătul podului din sat, că să fie de mirare muerilor și pruncilor, adunați în aşteptarea unui smoc de păr și a oscioarelor bune de afumat boala.

Bucuros de întâlnire, îmi îstorisește cum a avut „pecieta“ la tribunal pe ziua de Miercuri (18 Nov.). Nici pomenind de tren (costă dela Hălmagiu, dus întors 440 lei), spune că a plecat de-acasă Duminecă (15 Nov.). Marți noaptea spre Miercuri ne mai puțind de obiceală și frig, că bătea un vînt cu neauă pe pusă, să a tras la un canton (c. f. r.), dar l-a dat afară, zicând că-i beat,

Viața și activitatea politică și culturală a lui Ioan Popovici-Deseeanu.

Conferința Drui prof. Ed. I. Găvănescu.

În cadrul comemorării lui I. Popovici-Deseeanu a vorbit Duminecă 22 Noemvrie a. c. la Palatul Cultural, dl prof. Ed. I. Găvănescu, înfățișând viața marei luptător arădean și momente din activitatea lui politică și culturală.

I. Popovici-Deseeanu s'a nașut acum o sută de ani, la 22 Februarie 1831 în Bîchis (Ungaria). Origina familiei sale este din Maramureș din Desesti și de-aici și a adăus el acel nume patronimic de Deseeanu. După terminarea studiilor secondare, Deseeanu și-a luat diploma în drept la Universitatea din Buda-pesta. El intră activ în viața politică cu începere dela 1856

În ce privește cariera sa de luptător național, Deseeanu a fost șeful partidei naționale din Banat și Crișana și în a doua din 1872 se face concentrarea politică a tutoror Românilor de pe această linie de granită dela Maramureș și până la Drobeta în Banat, sub conducerea unui comitet central, cu sediul în Arad, comitet ce are în fruntea sa pe Ioan Popovici Deseeanu. Este un monument în activitatea politică a acestui bărbat. Atunci s'a făcut acel frumos legămant de solidaritate pentru posteritate ca „în zilele de bine cu cari ova binecuvântă, după o noastră credință, Dumnezeul părinților noștri, ea să nu uite și să nu slăbească din această confraternire sfântă, ce noi astăzi în zile de îspită o afirmăm în fața contrarilor noștri și o sigilăm cu înbrățările noastre“.

Activitatea culturală a lui Ioan Popovici-Deseeanu este multilaterală. Îl găsim astfel în cel dintâi comitet din 1863

al nou înființate societăți „Asociația Națională în Arad pentru cultura poporului român“, în același vreme când în Ardeal și în Maramureș luau ființă similară „Asociații“, culaceaș scop național și cultura.

Deseeanu a fost neîntrerupt de pe la 1868 și până la sfârșitul vieții sale membru „Deputat“, în sinodul episcopal al Aradului, sinodade care concentrau atunci, sub scutul Bisericii, întreaga noastră viață culturală. Activitatea lui aici se vădește prin numeroasele propunerile primite pe care le aduce în desbaterea sinodului și mai ales prin atenția deosebită ce o acordă chestiunilor școlare. Ca membru în senatul școlar al Diecezei, Deseeanu aduce acel faimos raport „relativ la organizarea și fondarea unui institut de învățământ mai înalt pentru Eparchia arădeană“. Această „Școală mare română“ pe care o înținește el în Arad, este un fel de Universitate pentru întreaga regiune de vest a Transilvaniei. Ea trebuie să cuprindă facultățile de drept, teologie, filozofie, și de științe politehnice.

In casa lui Deseeanu se adunau cel mai însemnatii conducători Români din acea vreme. Într-o dedicație la o fotografie pe care i-o dă artistul, M. Pascali lui Deseeanu, îl scrie: „Amicului Românilor susținătorului artelor, suvenir de afecțiune și de amicie“.

Evocarea memoriei acestui mare Român era o datorie de împlinit, cu atât mai mult că el a afirmat atât un crez național în zile de „îspită“ ungurească.

Expoziția internațională de avicultură.

În zilele de 28, 29 și 30 Noemvrie a. c. va avea loc o expoziție internațională de avicultură și de animale mici ca pasări de curte, porumbel, fazan, ieupuri de casă, etc. Această expoziție este aranjată de către societatea Camerul, sub patronajul Camerelor de agricultură a judecăt. Arad. Ea se va întâine în menajul Regimentului I Roșiori (vis-à-vis de fabrica de vagoane Astra).

Pentru încurajarea celor ce vor expune se vor decerau distincții premii ca diplome, me-

dalii de aur, argint și bronz, de către Camera de Agricultură a judecăt. Arad.

Odată cu deschiderea acestor expoziții internaționale de avicultură va avea loc și un ciclu de conferințe în legătură cu creșterea păsărilor și folosalele ei în gospodăria săteanului. Aceste conferințe vor fi întâiate de către dl Dr. C. Bălărianu, Inspector general al Uniunii Camerelor de Agricultură din București. Locașul unde va avea loc aceste conferințe nu s'a fixat încă.

Înălță de amorțit ce era, abia mai putea vorbi

La tribunal a ajuns el pe când se zărea de ziua și a stat foată ziua pe-acolo, dar n'a putut îsprăvi nimic. De urmă, cîțăia pe care o avea în buzunarul cojocului se făcuse găluște și nu se mai putea ceta. Așa, n'a găsit ușa, și nimeni din tribunal nu i-a putut spune unde să între la lege.

Îmi povestea loata acestea fără pic de supărare. Ar vrea acum să se întoarcă acasă, dar nu mai poate merge pe jos, iar bani de tren nu are. N'a avut nici la plecare nici un leu, numai merindea în brață și frig, că bătea un vînt cu neauă pe pusă, să a tras la un canton (c. f. r.), dar l-a dat afară, zicând că-i beat,

bune, că-s lesne și te fiu 3—4 ani, dar cam bolnăvesc picioarele.

Intrădevăr în cele trei zile de umbrai prin lapoviș și călcănd numai pe piatră, opincile de gumă împiedecând transpirația pielei, și făcuseră una rână în spatele picioarelor și binele om călca cașii pe spini.

Ne-am luat început spre gară. Nu mai pomenea de suterină. Aminteau doar că tot e mai bine pe la noi. Uile, căle noapte n'am durmit eu în creer de munte și în dricul iernii. Acolo, dacă te prinde noaptea, te scufesi sub o piatră, ori într-o scorbură și-i tragi un foc, de: tot nînă și să geruiască afară! Aici era să mor cu zile pe pusă Siriei.

L-am pus pe tren și l-am expediat acasă.

Tr. Mager.

O conferință a reprezentanților Băncilor Populare la Arad.

Reprezentanții Băncilor Populare asociate la Bancherul Federal „Zorile“ Arad, au organizat, în ziua de Noemvrie a. c., cu privire la) Administrația creditelor emise de Bancherul Coop. Problema depunerilor specifică; c) Aplicarea bugetării pe anul viitor și d) îmbunătățirea situației Contabililor Cooperatori.

D-1 Iosif Moldovan directorul Federației „Zorile“, dă un răspuns asupra Chestiunilor principale: a) ordinea zilei, arătând că Banca Centrală Cooperator este dispusă să acorde împrumuturi acelor Bănci Populare care vor dovedi o gospodărire bună și înțeleptă; b) înțeleptul de la împrumuturi acelor Bănci Populare acreditării și a dobândirii de la împrumuturi a Băncii Populare care vor dovedi o gospodărire bună și înțeleptă.

In acest sens dă explicații D-1 Inspector G-1 Ion Tomescu din Bea C. C. D-2 arată cum se pot primi împrumuturi de la B. C. C. în ceea ce se referă la împrumuturile de portofoliu, accentuând avantajul acestui fel de împrumuturi în gospodăriile de tești, plătindu-se o dobândă redusă și acordându-se perioade mai lungi.

Referitor la depunerile fructificare, ce le au în prima linie Băncile Populare, precum depunerile ce se vor primi în viitor, reprezentanții Băncii Populare au hotărât, ca pentru repartiția la timp a depunerilor se deschidă de către Federația Cooperatorilor împrumuturi cu termen scurt pentru a se putea face imediat cererilor de retragere din depunerile.

Cu privire la formarea fondului pe anul viitor D-1 Iosif Moldovan, arătă că procentele stabilite de Federația Cooperatorilor au hotărât, ca pentru repartiția la timp a depunerilor se deschidă de către Federația Cooperatorilor împrumuturi cu termen scurt pentru a se putea face imediat cererilor de retragere din depunerile.

Chestiunea contabililor Cooperatori, va rămâne în suspensie până la formarea fondului general înde pensii și a contabililor Cooperatori și până ce se va cumpăra demersurile făcute în prima linie de către Corpul Cooperatorilor, stabilită de Federația Cooperatorilor, capital și fonduri viitor fiind unitate se va orienta după aceste proiecte, fiecare unitate va plăti în cadrul său, în raport cu cota sa.

La această conferință de față D-1 Inspector G-1 Balamaceia din Societatea de Asigurare „Vulturul“ din București, D-2 arată că Uniunea Camerelor de Agricultură din București, până atunci fiecare unitate va plăti cota sa în raport cu cota sa.

La această conferință de față D-1 Inspector G-1 Balamaceia din Societatea de Asigurare „Vulturul“ din București, D-2 arată că Uniunea Camerelor de Agricultură din București, prin asigurare în instituții străine de interes național, și arătă cum se va cumpăra satean prin ajutorul Institutului Cooperativ, cu 100 Leini se poate asigura contracostul cotizației. Tot cu cotizații reduse, se pot face asigurări de viață, contra grădiniștilor, mai pot face asigurări de unele agricole, etc. Cei asigurați, în caz de foc, își au ajutorul până la sumă de 60.000 Lei, după valoarea dirijării asigurate și după rialul din care au fost.

Terminată fiind ordinea de la D-1 Petru Vucu preot, secretarul pentru atenția dată de către D-2 Inspector G-1 Balamaceia din Societatea de Asigurare „Vulturul“ din București, D-3 arată că Uniunea Camerelor de Agricultură din București, pentru hotărările aduse contribuie la propășirea cooperatiilor.

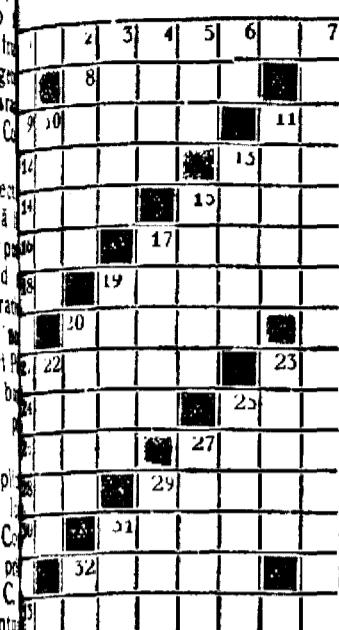
I. Hen.

curile noastre.

concursul II. Seria 1-a.

Cuvinte Încrucișate

N. CIMPOIȘ-Loco.

Grămadire de nisip în pustie, 5. Poeme mici; 6. Poftim! ; 7. Domn al Moldovei, contemporan cu cel al Munteniei; 10. Rătăcire (fig.); 11. Tirani (fig.); 13. Culoare; 15. Nume bărbătesc; 17. Titlu dat mătușei; 19. Pasăre de curte; 20. Animale acvatice; 22. Fratele lui Moise; 23. Coprins. hotar; 25. Scutelnicii (od.); 27. Cartea sfântă a musulmanilor; 29. Han al mongolilor, nepotul lui Gengis Han; 31. Adverb; 32. Cap fără minte.

2. Logograf.

Ctin Muerie-Loco.

Cuvântul din 6 (sase) litere este fiică a lui Ctin Brâncoveanu. Tăiată-i finala de 4 (patru) ori și căpătați: 1. Piatră scumpă; 2. Fieră înfricoșetoare; 3. Frumos (Banat); 4. Negăjune.

3. Enigmă.

M. Gh. Constantinescu-Loco.

Transformând o literă din „ofrandă”, veți găsi materialul din care se aduce acea ofrandă.

**Cupon pentru jocuri
No. 4.**

NB Cu seria de față se începe al 2-lea concurs de jocuri. Desigur concursului prim se primesc până la 25 Noemvrie a. c.

Dela Casa Națională Arad-Părneava.

Precum s'a anunțat, la Casa Națională din Arad-Părneava Duminecă la 15 Noemvrie a. c. s'a ținut prima șezătoare din seria de iarnă. Corul școalăi supraprimare condus de Dl. S. Albu și L. Sarca a dat mai multe cântări bine instruite. Elevii dela aceias școală au recitat poezii de cuprins re-

ligios, patriotic și moralizător. Organizația „Oastea Domnului” a cântat cântări religioase. Preotul C. Turicu a vorbit despre iubire, ca principala înșuire a creștinismului. Preotul Florea Codreanu a ținut conferință despre Mitropolitul Savva Brancovici. Sala foarte cuțită a fost plină de ascultători. În marea mulțime au fost prea puțini bărbăti din Părneava. Am remarcat prezența mai multor intelectuali din centrul orașului, care se interesau de lucrarea pentru cultura poporului.

A doua șezătoare va avea loc Duminecă 22 Noemvrie la orele 3 și jumătate. În cadrul șezătoarei va vorbi Dl prof. T. Mariș dela școală normală de băieți întrarea liberă.

4. Divizia I Cavalerie.

Primăria: Șiclău.

Nr. 1696/1931.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de Imobil Comunal, se publică concurs cu termenul: 10 Decembrie 1931.

Salarul va fi cel prevăzut de norma Ministerială, pentru 1932, respective inscrise în bugetul comunei.

Reflectanții, își vor înainta cererea însotită de actele prescrise de Rglt. Stat. Funct. Publici, la această Primărie.

Sunt preferați cei cu o practică mai vastă în birou, având și examenul de capacitate al I-ului grad.

Șiclău, la 17 Noemvrie 1931.

Primăria

În atenția primăriei Arad.

În cartierul Drăgășani între străzile Cantacuzino, Spiru Gh., Badea Cărțan și Remus locuitorii au făcut un fel de stradă pentru a să poată comunica mai repede. De fapt nu e stradă — pe hartă nici nu există — ci mai mult o ascunzătoare și un loc unde găsești toate murăriile cu toate acestea poartă pomposul nume de Carmen Silva. Nu știu cu ce o fi găsit M. S. R. Elisabeta comisiul incredință că numirea străzilor pentru pseudonimul M. S. să fie numirea unei străzi atât de netrebuie. Am dorit să dupăcum sub trecuta stăpânire toate străzile din acest cartier purtau numele vremului lucru neînsemnat, tot așa să se facă și acum pentru a să nu se terfelească în murăria unui cartier nume sfinte în istoria ţării.

Divizia I Cavalerie.

Publicație.

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 30 Noemvrie 1931 ora 11, se va ține în localul Manutanței Arad-Cetate, a doua licitație publică pentru măciușul grăului necesar Manutanței Arad, pe timpul dela 1 Decembrie 1931 și până la 30 Septembrie 1932, în valoare de circa 480.000 lei, la care pot concura numai morile din Arad și Timișoara.

Licitatia se va ține în conformitate cu Art. 88-110 din Legea Contabilității Publice, Regulamentul Oficiului Central de Licității și Normele publicate în Monitorul Oficial

No. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele care vor lăsa parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturei, iar oferta se va face numai în conformitate cu caleul de sarcini, care poate fi văzut în fiecare zi dela orele 11-13 în localul Manutanței Arad-Cetate, No. 19.385

Arad, 17 Noemvrie 1931.

Com. Div. I Cav.

Gen. ss Baldescu

Sef Serv. Inten. Int.

Maior Tudose.

Primăria comunei Ineu. Jud Arad

Nr. 2228/1931.

Publicație.

Primăria comunei Ineu publică licitație pentru confectionarea a 10 rânduri de haine de iarnă (11 bluze și 11 pantaloni) necesare guarzilor comunali.

Licitatia se va ține la primăria comunei Ineu în ziua de 14 Decembrie 1931 ora 12 a. m. cu respectarea dispozițiunilor Legii contabilității publice.

Caietul de sarcini, condițiunile se pot vedea zilnic la primăria comunei Ineu în decursul orelor oficioase.

Ineu, la 19 Noemvrie 1931.

Primăria

PRIMĂRIA : ȘICLAU

Nr. 1518/1931.

Publicație de licitație.

Primăria Șiclău vine prin licitație publică, verbală, în ziua de 9 Decembrie 1931, ora 9 a. m., la Primăria Șiclău, sau în caz de nereușită, la 15 Decembrie 1931 ora 9 a. m., 3 bucăți vieri neapări de prăsilă. Preț de strigare, Lei 800, per bucătă.

Condițiunile detaliate, la primăria Șiclău.

II

In ziua de 19 Decembrie 1931 ora 9 a. m. sau în caz de nereușită la 23 Decembrie 1931 ora 9 a. m., la primăria Șiclău, se vor vinde 2 tauri neapări.

Preț de strigare, 6 lei per kg. cîntărî viu.

Condițiunile detaliate la, Primăria Șiclău.

Șiclău, la 17 Noemvrie 1931.

Primăria

cel Kliometrului, cauciucul de automobile „INDIA“ exclusiv la „MOTORDELTA“

SIG. KELLY, magazin special de accesorii, Str. Alexandri No. 1
Pentru fiecare cauciuc, garanță de FABRICĂ No. 383. 1 - 10.

Cele mai moderne Tocuri rezervoare — 14 carate — Lei 200 la librăria CONCORDIA « Gh. MUNTEANU Arad, str. Eminescu Nr. 10. În deposit de cărți literare și didactice. Magazin de rechizite școlare și de birou.

Schimbul aurului pe cel mai urcat preț al zilei
Zinner,
Adr. Str. Mețianu No. 1.
Repară ceasornice și bijuterii pe lângă o garanție de 2 ani.
Verighete de AUR, bijuterii și diferite ceasornice, cu cele mai eficiente prețuri.

Prânz 20 Lei
Cină 14 Lei
cu pâine după listă.
Vineri : Ciobă de pește
Sâmbătă Tocană de porc
Acelaș abonament săptămânal 200 lei
Cafea fină, lei 6. — Separeuri — Băuturile s'au eftinit. Muzică figărăescă concertează până dimineață la Restaurantul „București“ Arad, Piața Avram Iancu 10 Proprietar TRAIAN CRISTEA.

Nr. 1535/1931.

Publicație.

Primăria comunei Târnova, în ziua de 29 Decembrie 1931 la ora 10 a. m. ține licitație publică pentru exarendarea cărăușiei comuneale pe anul 1932,

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în biroul notarial.

Târnova la 20 Noemvrie 1931.

I Ursulescu m. p.

notar

Destepți și naivi.
(roman) de: T. Cristea

rafie în vedere examenelor rămase în scadență?

Voicu nu era omul care să se opreasă prea mult înainte de a lăua o hotărire. Îmenseitatea împărăției pravoslavice îl face pe om să se simtă o gânganie neînsemnată și înțindă nu-și dă importanță, e mai liber în mișcări și planuri.

Când fură debărați pe o linie secundară din gara Kiew, însiruți pe două rânduri ca să-și primească „Kipiatokul“, lește flărtă distribuită drept clauză, Voicu găsi prilejul să scape de sub supravegherea caraulelor cu cisme de iuști. Săpă, ca din nebăgare de seamă, gamele cu apa fierbință pe mâna unei caraule, care vră să-l lovească, Voicu fugi printre rânduri, rusul după el și se produse o invâlmășeală de prisioneri și sănătene, din care Voicu reușiri să se strecoare, ca un miez nevinovat, spre oraș.

Nu era greu să scapi de sub paza santinelelor rusești. Si poate tocmai înăndă ștergeau prea multă putină simțea rușii nevoie de a repeta zilnic de câte trei patru ori înștiința lor numărătoare: po cătă, raz, doa tri.

Prinăvara schințeia străluciu de aur pe cupolele măreților biserici din Kiew și valurile Dripului respirau pace gălăgăirea lor liniștită, sub stâncile parcului Kupeceschi.

IX.

Sovietul procatărilor.

În cele cîteva săptămâni de vagabondaj prin Rusia învățăse căteva cuvinte rusești și cum să slabileze încă de copil scrișul cu „potcoave“ al psaltilor din Gruul, nu-și fu greu să învețe scrișul cirilic și putea să scrie și înscrîpții de firme și străzi.

Imbrăcămita de lui nu, mai putea să-l tradeze, deoarece deși mai purta căsătore și uniformă de ofițer austriac, cum n'avea insignă și cum în locul chipului de husar avea

un chip ruseșcă furășă, putea fi luat drept un rus. Năl prea facea suspect rușilor nici față.

O privire întămpinătoare aruncată în vitrina unei mari cofetării de pe Bulevardul Krestiatik, și reoglini figura și își aduse aminte, măglulit, părerea fetișel polcovnicul Lydia, că avea trăsături de anglo-saxon.

Se opri și față unei clădiri, dar ezită să intre mai înainte de a-și fi revizuit buzunarele. Găsi, că își putea permite luxul unui clăbuș. Intră. O fetiță durdulice, cu gropițe în braji și șort alb, îi servită clăbuș în pahar, bucătăle de zahăr pe o farfurie și pe altă farfurioară „piroști“, cum se numeau bucătălele de pâine special prăjite pentru clăbuș. Rupse în două o bucătăcă de zahăr și o prisose între dinți, apoi turnă clăbușul ferbinte din ceașcă în farfurioară și sorbi clăbușul printre dinți, cu sforsuri lacome, aşa cum făcea vecinii, pe cari își imita cu multă atenție, pentru ca să nu dea de bănușit, că-i strein își arse cerul guri.

(Va urma).

chise ochi de durere, plescă din limbă și ar fi vrut să ceară un pahar de apă dar nu cera. Orice învățătură trebuie plătită cu suferință și Voicu învăță să bea ceauz rusec, rusește.

Fu surprins de ieftinătatea consumației. Căteva copeici. Răsuflare tacticos o țigără cu „mahoră“ și începu să scoată rotogăle de fum. Își făcu planul. Dacă într'adevăr se găsea în Kiew o legiuină ardelenescă, n'avea de ce să-l mai fie teamă. Va căuta legiuină și dacă în timpul acesta ar fi prins de ruși, tarășii nu putea să se întâmple ceva rău. Avea să le spună, că face parte din legiuină română și de sigur îl vor conduce la legiuină, unde să vadă el apoi ce va mai face.

(Va urma).

La cumpărăturile D-voastră referiți-vă la ziarul:
„ARADUL“

Ora preciză — comunicarea automatică prin Telefon,

este o inovație recentă introdusă în Italia. Cece volește să știe ora preciză, nu trebuie să mai întrebă, — cum e obiceiul la noi, — pe domnișoarele dela telefon, cari de multe ori fiind prea ocupate, nu pot face acest serviciu ci va cere un număr anumit de unde în mod automatice îl comunică un mecanism anume făcut, care e ora preciză (minut și secundă). Noi nu avem nici măcar o centrală telefonică, unde să ni se răspundă imediat, când o chemăm, ne cum să mai avem asemenea dorințe avansate, cari numai în Italia se pot realiza. Orașul nostru cu 80000 de locuitori este lăsat la discreția unei Societăți de telefoane, care face reclame americane, în loc de treabă bună. Astfel în timpul din urmă o seamă de ce-

tățeni au renunțat la telefon și vor mai renunța. Încă aceasta nu e o soluție, nu este permis să ne lăsăm tratați cu minciuni, de către americani dela București, căci un oraș cu 80000 locuitori, dacă în America miliardarilor poate fi o cantitate neglijabilă, în țara noastră este un oraș mare, care are dreptul să pretindă, ce i se cuvine.

Ori Societatea de Telefoane va începe lucrările pentru edificarea și instalarea centralii de telefoane, ori vom apela la solidaritatea locuitorilor acestui oraș — îndemnându-i să abzică abonamentele la telefon, pentru a trezi la realitate conducătorii societății, a căror indiferență, față de cererile legitime ale Aradului, este o adevărată batjocură.

Pe marginea unei decizii.

In zilele trecute, Consiliul Superior de Revizie al Armatei, a deschis apelurile spioniilor, al căror proces a avut loc astăzi. Consiliul superior a admis apelul lui Victor Arad și a lui Silber Hilbert, trimițând dosarele lor, primul procuror al Tribunalului Ilfov, ca să procedeze în consecință. Despre acest proces, am mai scris când s-a dat sepsiția, și întrucât Consiliul superior n'a admis decât 2 apeluri, n'am fi revenit, dacă, de la pronunțarea sentinței, până la judecarea apelurilor, n'ar fi intervenit lucruri cari ni-se par într-adevăr ciudate. Centrul de spionaj sovietic din Wiena, după pronunțarea primei sentințe, n'a stat cu mâinile în săn, ci și-a trimis zeci de agenți cu buzunarele doldora de leu, pentru a să organizeze evadarea condamnaților dela Doftana. Si dacă Ministerul de Război și cel de In-

terne, n'ar fi prins de veste despre eventuala evadare, ele mentele cari au țintit la subminarea acestelă țări create prin jefu și sângele a 800000 soldați, ar fi ați liberi și să-ri putea continua nefasta lor acțiune. Conducătorii din Wiena, văzând esuarea evadărilor, au apucat altă pistă, prin care sperau să-și scape agenții. Nenumărate intervenții, pentru a să li-se ușureze pedeapsa, au fost făcute, dar, spre lauda acelor la cari au fost făcute său izbit de un indignat refuz. Si acumă, dosarul aventurierului Arad, e la primul procuror al Tribunalului Ilfov. Nu ne îndoim că înfrântarea comisă de acest excroc al condejelui, va fi apreciată după gravitatea ei, și ni-se va da satisfacția de a-l vedea din nou, acolo unde e locul tuturor ce lucrează contra intereselor acestelă țări: la ocna.

am.

Cinema.

Roumanie, terre d'amour.

Afișele răspândite în întreg orașul, vestesc ca pe un film sensațional, filmul de mai sus. Cu toate acestea, ne permitem să facem căteva reflexii asupra lui, cari, desigur că nu vor fi pe placul tuturor. În primul rând, cine e acest domn Peytavi de Faugères? „Figaro“ din Paris scria despre el, ca de un umil scrib, care încearcă în zadar să-și creeze, pe lângă surse de venire, și un oarecare renume. Natural, că mijloacele pe care le întrebunțează pentru atingere acestui scop, nu sunt cinstile, și chiar dacă să atunci suntem de o cinstă foarte relativă. Mi-amintesc, că astăzi, când a fost premieră acestui film la București, s'a născut o polemică în ziarele românești, polemică, cu adânc răsunet în Franță. Presa românească a condamnat acest execrabil film, însenat cu natural — sprijinul oficialității.

Francezii, cari au avut ne-norocita ocazie a participa la reprezentarea filmului la Paris, au fost de acord cu presa românească, și directorul ziarului L'Ordre, d. Buré, a scris un articol intitulat: *Pardon Roumanie*. D. Buré, în acel articol, spunea că țara noastră a fost adânc jignită de avenu-

rul Peytavi de Faugères, dar românii trebuie să știe, că niciodată nu au fost judecați în Franță, după nenorocitele încercări mai mult sau mai puțin cinematografice, a unor, esecuți. Subiectul filmului? Oidile de dragoste în România. Dar, existând la desfășurarea acțiunii, pleci săcărîb de acea mulțime de întrigi stupidă, la cari niciodată nu se pretează săracul nostru.

De aceea, regrelâm loartea multă, că s'a permis rularea acestui film, care nu face decât să ne arate în față minoritarilor cari ne cunosc așa de puțin, într-o lumină foarte proastă.

Cu această ocazie, vom mai face o remarcă, foarte la locul ei. În ultimul timp au ieșit din diverse uzini cinematografice straine, trei filme românești: *Ciuleandra*, *Haiducii*, și *Roumanie* terre de amour. Statul a sprijinit confectionarea acestor trei proslii cu sume mari variază dela film la film, dar care au alini căteva milioane. Ori, toate aceste filme sunt oribile. Banii cari s'au dat pentru ele, n'ar fi fost mai bine utilizati la organizarea serviciului de propagandă externă?

a. mic.

Educația din școlile maghiare dela noi

Sub acest titlu „Universul“ publică următoarele:

Ziarul nostru s'a ocupat în mai multe rânduri de chestia liceului catolic din localitate, căruia, după cum se știe, i se revocase dreptul de publicitate din cauza unei conspirații ajunse pe la consiliul de răsboi, și a trebuit să vină guvernul actual să facă gestul de mărimie retrocedându-i dreptul de a da certificate echivalente cu ale școlilor de stat.

Se știe cum s'a răspuns acestui gest al guvernului. Li-ceil maghiari a continuat să-și educate elevii în sensul antipa-triotic de mai înainte, dovedă provocările despre care am mai relatat, întâmplate deunăzi la arena sportivă, unde un ofițer a fost huiduit din cauză că a legitimat pe niște elevi ai acestei școli ce tipau într-un stil iredenst important dela Budapesta.

Iată acum o dovedă că nu numai la liceul pomenit se dă această educație ce trebuie să atragă atenția autorităților, ci și la școala primară de pe lângă acest liceu.

Zilele trecute, s'a prezintat la poliție văduva Nemeș din str. Sf. Gheorghe și a reclamat că băiatul ei, elev la această școală primară, a dispărut de-acasă și după cărea sa a ajuns într-o societate rea și a fugit în Ungaria.

Denoță acest amănunt o stare de spirit care ar trebui mai deaproape cercetată de autoritățile noastre școlare.

Cronica Sportivă.

Gloria C.F.R. — Unirea 3:0 0:0 arbitru: Polorecsky Gloria în prima repriză nu produce nimic, în a doua revine și marchează prin Igna, Aliman și Trifu. Tisa a mai marcat un gol, de o frumusețe rară arbitru însă nu știu pe ce bază nu l-a acordat. Unirea cu mai mult noroc ar fi putut marca gol de onoare.

Amefa — SGA. 5:1 3:0 arbitru: Dr. Crăznic. Muncitorii parcă și-au revenit, au fost însă eșuați și de... din această cauză ne ferim a comentă matchul. Au marcat Ökrös (1) Walter și un echiper anonim pentru Amefa, Toth pentru SGA.

Olympia — Transilvania 5:1 2:1 Olympia a meritat pe deplin victoria în urma unui joc frumos. Au marcat: Barbu I. (4) Comloșan pentru Olympia și Filimon pentru Transilvania.

CAA — Tricolor 3:1 (3:1). Tradiția s'a rușit și CAA a putut să câștige 2 puncte. Au marcat: Mondok Pfeifer și Török pentru CAA și Pomacsek pentru Tricolor. Arbitru: Munteanu.

Ferenczvaros — Ujpest 1:0 **Banatul** — C.A.T. 2:1 (1:1) **R.G.M.T.** — Raid 2:1 (2:1) **Chinezul** — Kadima 5:0 (1:0)

◆◆◆◆◆

Prețurile la târgul săptămânal de Vineri în Arad. Grâu 240 Lei. Porumb nou 180-190 Lei. Porumb vechi 300-320 Lei. Ovăs 320-340 Lei. Săcară 300-320 Lei. Un ou 2-2,10 Lei, o păreche de găște slabe 140-160, o păreche găște grase 300-360 Lei, 2 răje slabe 50-90 Lei, 2 răje grase 140-160 Lei, o găină 90-100 Lei, o pereche pui 40-50 Lei, 1 kg. brânză de oae 30-35 Lei, 1 kg. brânză de vacă 8-10 Lei, unt 70-80 Lei/kg., lapte 5-6 lei/litru, smântână 25-30 lei/litru, 1 kg. mazăre 5-6 Lei, 1 kg. cartofi 2,50-3 Lei, usturoi kg. 12-15 Lei, ciapă kg. 6-7 Lei.

Comemorarea lui Ioan Popovici-Desseanu.

Duminică 22 Noembrie a. c. a avut loc comemorarea lui Ioan Popovici-Desseanu, cu prilejul împlinirii unui veac, în acest an, dela nașterea lui. Sărbătoarea a fost organizată de către Ateneul Popular Arădan.

La ora 11 și jumătate s'a oficialat un parastas în Catedrala ortodoxă a orașului, de către preotii Caius Turicu, F. Codreanu și Feleac. Familia era reprezentată prin D-na Cluhandu, fiica lui Desseanu, păr. Gh. Ciuhandu, d-na Lupșa, d-nul Sabin Stefanu, d-l student Gașpar și d-șoarele Ciuhandu.

Din partea Ateneului popular au luat parte d-nii prof. Al. Constantinescu, președintele Federației Grupului didactic din Arad, prof. și ziarist Isaiu Tolani, prof. Ed. I. Găvănescu, redactorul gazetei „Aradul“.

Răspunsurile serviciului divin au fost date de către excelențul cor al societății Armonia de sub conducerea părintelui Lipovan.

Părintele Caius Turicu a

ținut apoi o scurtă covârșă înălțând sprințoul pe cărădat Ioan Popovici-Desseanu, Bisericii ortodoxe a Aradului în cinstea lui de fiscăfensore matrimonial și al Consistorului de aci.

După terminarea parastasului s'a făcut un mic pelerinaj la mormintele lui și Hermiu Popovici-Desseanu, unde întreaga asistență a stat un moment de tăceră de reculegere pentru ambele lor.

La Palatul Cultural Ion Creangă sălii arhiplină d-șoarele Popescu președintele secției a Tribunalei din Arad deschisă sedința de comemorare, printre scurte cuvinte memoria marelui român, a fost I. Popovici-Desseanu. A urmat apoi conferința prof. E. Găvănescu, de viață și activitatea națională și culturală a lui Desseanu, foarte bine documentată și mirabil expusă, al cărei maternită dă dăruire în pagină. Această frumoasă conștiință de pioasă amintire o vom lăsa în întregime în următoare.

INFORMAȚIUNI

□ Funcționarii particulari din Arad au alcătuit un memoriu, foarte bine documentat, cu privire la impozitul excepțional aplicat salariilor. Regretăm că din lipsă de spațiu, întrucât ne-a sosit târziu, nu-l putem publica în numărul acesta, însă îl vom face în numărul viitor.

□ Adunarea generală a Comitetului scolar de pe lângă liceul „Moise Nicoară“ din Arad convocată pe ziua de Duminică 29 Noembrie c. ora 11 a.m. când urmărează să se întâlnească cu orice număr de membri prezenți.

Membrii comitetului (părinții, profesorii, corespondenții elevilor) sunt invitați să participe.

□ † Protopopul Cornel Lazar al Hălmagiului. S'a stins în etate de 68 ani, după ce a slujit cu credință și evlavie Altarul, 19 ani ca preot și 26 ani ca protopop al Hălmagiului, în vremuri de grea cumpăna și multă prigoană, într-un lăzit exprus tulor bănuielilor săpătanii ungurești, unde cea mai neînsemnată manifestare românească era un eroism înălțat într-o sentință lui de bun român și urmărit pas de pas de vigilența asupriorilor, Protopopul Cornel Lazar și a slujit Biserica și Neamul cu o înțelepție neagră de multă folositoare celor pe care i-a păstorit.

Impărtășim durerea familiei și a înținutului în aceeaș rugăciune: Dumnezeu să odihnească cu dreptate sufletul protopopului Cornel Lazar, iar pomenirea lui să-i supraviețuască, ca un indemn de virtuți și fapte alese.

□ Individul Vâneu Ilie de 37 ani din Suporul de sus, supus străină a fost arestat fiind urmărit din ordinul Direcției generale a Poliției că dispărut din control.

□ Societatea de editură „Hora“ invită totii intelectualii români la obișnuită săptămânală, în fiecare seara, în sala Cercului Românesc din Palatul Teatrului.

□ Areștări: Abrudean și Nădăban Gheorghe călaca au fost înaintați într-o curățenie în urma unei cerbări grav pe Huțu Mihai din Micălaca. S'au dressat venientele acte de dare și decată.

□ La Casa Culturală a Part. Națională Tărâna, în data de 17 l. c., sub președinția dlui fost ministru C. Pop, — facându-se scrisori de membri noi și lăsând sălăjea că în rândul locale arădane săpătanii români se manifestă armonie.

□ Din consfătuirea omului de știință C. Pop, — facându-se scrisori de membri noi și lăsând sălăjea că în rândul locală arădane săpătanii români se manifestă armonie.

Ne întrebăm, cum să ne participăm la acea într-o curățenie vechea gardă, ca: d. Dr. Popescu, f. prefect; d. Generalul secr. gen. fost senator prof. Teodorescu, f. secr. d. Dr. Luțai și primar; d. Raicu; d. Dr. Veliciu, etc.

Frumoasă armonie, zilele noastre.

□ Aflăm că dl. Bruluțiu curaru, spre regretul nostru, ar fi dimisionat din posturile ce ocupă, la direcția societății culturale din orașul nostru. Cum n'am avut să vorbim cu Dsa, dăm ceeașă sălăjea sub toată regăzinta. Vom reveni cu toate situații și numărul viitor.

□ Camera de Comerț și Industrie din Arad, la cunoștința celor interesa-

1. Administrația generală a Vineri, a luat măsura, ca să noi dispoziții, nu să admite obiecte poștale cărcate cu ramburs a cărora loare va depăși 20 R. M.

2. Pentru comercianți și industriași accesul în Ministerul de Justiție este liber în Vineri, dela orele 11-15.